No. 1923 — Zaterdag 20 November 1920. — 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

SALARIEERING.

I.

Geen kwestie is er thans zoo actueel als die der salaris-regeling. Geen, die zoo de algemeene belangstelling wekt en telkens weer te sprake wordt gebracht.

Geen dagblad-nummer, of het heeft er een of andere mededeeling over. Geen corps van werknemers, hetzij particuliere hetzij gouvernementeele of het diende er eenige vertoogen over in, wijdde er aan de noodige vergaderingen. Geen werkgever en allerminst de hooge Regeerings-bureau's of zij hadden er mede te maken en de oogen suf te turen op ellenlange staten van *„zooals het voor den oorlog was", zooals het nu is, „zooals het (door de vragers) voor de toekomst, doch liefst met terugwerkende kracht verlangd wordt."*

En de resultaten?

Zij blijven niet uit. Algemeen werd erkend, dat dat de salarissen omhoog moesten en voor het overgroote deel gingen ze ook omhoog. Daarbij kwamen duurte toeslagen, extra maanden, verbeterde tantiemes enz. enz. En toch hoort men al weer van nieuwe en nog weer betere salaris-regelingen, die in de maak zouden zijn.

Van den anderen kant echter zijn er ook die waarschuwend hun stem verheffen. Zij spreken van ongemotiveerde en niet te motiveeren eischen. Zij voorspellen débacles, als de verhooging [illegible] gaat. Zij zien er ook geen heil in, telkens maar weer te verhoogen, *„immers"* zoo luidt het, *„de waren stijgen dan van zelf ook weer in prijs en de miserie der huishoudtekorten beginnen opnieuw"*. In het bijzonder wordt de particulier beklaagd, die het geld heeft bijeen te brengen voor de steeds meer verslindende staats-machine en hare bedienaren.

Vrage: *waar ligt hier het ware midden? Welk is het ware loon, het juiste salaris of arbeidsloon?*

Zie daar hetgeen we ons voornemen in groote lijnen aan te geven.

De *ethica* of natuurlijke zedeleer kent een hulp-wetenschap, die de naam draagt van *economie* of staathuishoudkunde. Na de *voortbrenging* der stoffelijke goederen behandeld te hebben, bespreekt deze wetenschap in haar tweede gedeelte gemeenlijk de *verdeeling* der voortgebrachte goederen. In dit gedeelte nu is het, dat het *arbeidsloon* of de salarieering een allervoornaamste plaats inneemt.

Eerstens wordt in *speculatieve economie* gevraagd, hoe groot dat arbeidsloon vroeger was, thans is en naar menschelijke berekening bij het voortwerken derzelfde factoren in de toekomst zijn zal.

De *praktische economie* is echter met al deze gegevens niet tevreden en voegt er de vraag aan toe: *hoe groot moet het arbeidsloon, het salaris wezen?*

Zie daar de vraag, die wij hebben te behandelen.

Er zijn sociologen, zelfs ook Katholieken, die onze vraag al dadelijk met een *absolute ontkenning der mogelijkheid* zelfs *van een rechtvaardig loon* beantwoorden. Volgens hen en wij lezen zelfs de beroemde namen van een *von Vogelsang*, een *Weiss* enz., is elk looncontract in zich onrechtvaardig en den mensch onwaardig. De eenige dergelijke contractvorm voor den werknemer is, zoo verklaren zij, de associatie of de vennootschap van kapitaal en arbeid, waarbij de winsten door beide contractanten gedeeld worden. Deze extreme meening wordt echter door vrijwel alle overige Katholieken als valsch verworpen.

En te recht.

Immers: uitgangsstelling, dat het looncontract in zich onrechtvaardig en onmenschwaardig zou wezen, is hoegenaamd niet aan te toonen, is eenvoudig weg, onwaar.

Waar toch komt het looncontract op neer?

Ziehier: in plaats van enkel voor mij zelf, arbeid ik ten bate van een ander. Deze arbeid, die een nuttig iets voorbrengt, geeft me recht minstens op een deel van dat product. Nu kan ik dat deel opeischen, maar ik kan er ook afstand van doen ten bate van een ander. Dit kan ik zonder vergoeding doen en niemand, die het onzedelijk zal vinden, als ik zonder vergoeding mijn product-gedeelte afsta. Maar als ik voor dien afstand van mijn product deel nu eens wel vergoeding voor vraag, er loon voor in de plaats eisch, zou dat dan onzedelijk, ja onmenschwaardig zijn? Dat zou immers te dwaas zijn.

Ja, maar is het dan iets stootends dat de eene mensch anderen tegen loon in dienst neemt?

Wel neen. Evenmin. Immers wat doet de werkgever?

Hij gaat met zijn arbeiders een overeenkomst aan en deze houdt in dat hij de geheele risico draagt en de betalingen der afnemers afwacht, terwijl hij hun, zijn arbeiders, intusschen steeds en reeds van den beginne af bij korte termijnen betaalt. Het is waar, de winst kan later meevallen en betalingen worden er dan niet om verhoogd, althans de werkgever is daartoe niet verplicht, maar er staat tegenover, dat de werknemers ook niet bij te passen hebben, als er een verlies in plaats van winst komt opdutken.

Waar komt dus de zaak op neer. De arbeider doet afstand van zijn recht op het product-gedeelte [illegible] vaste uitkeering en een werkgever krijgt alles, wat er van de winst rest, maar loopt gevaar weinig of misschien ook niets te krijgen.

Zeker het looncontract kan aanleiding geven tot uitbuiting, knoeierijen enz., maar *in zich* is het *niet* onmenschwaardig en evenmin strijdend met de strikste rechtvaardigheid.

En zoo keert thans de vraag terug *welke is het ware, door den werkgever verschuldigde loon of salaris?* Er zijn er, die meenen, dat *elk* loon *rechtvaardig is, waaromtrent de betrokken partijen met vrijheid zijn overeengekomen*. Dit is de oud-liberale theorie, die den menschelijken arbeid gewoonweg geheel gelijk stelde met elke koopwaar.

Scherp is deze theorie door den grooten arbeiders-Paus *Leo XIII* in zijn beroemden rondzendbrief *„Rerum Novarum"* veroordeeld en gelukkig neemt het getal harer aanhangers met den dag af. Zij is dan ook onhoudbaar.

En waarom? Omdat zij in den arbeid het noodzakelijkheids-element verwaarloost Zij ziet voorbij, dat de mensch *verplicht is*, zijn leven te onderhouden en dat hij daarvoor de vruchten van zijn arbeid noodig heeft. Maar juist daarom is hij dan ook verplicht, een of andere uitzondering daargelaten, die vruchten van zijn arbeid op te eischen, heeft hij het strikte recht op die vruchten van zijn arbeid en is zijn werkgever verplicht, uit strikte rechtvaardigheid verplicht, hen die vruchten toe te kennen.

Zeker wanneer een werkman die vrucht niet noodig heeft, is hij bevoegd er afstand van te doen zoowel aan zijn werkgever als aan wie ter wereld ook, maar heeft hij die vrucht van zijn arbeid noodig, dan maakt ook zijn vrijwillige afstand het looncontract niet goed, waarbij hij ze heel of deels afstaat.

Immers van zijn kant komt hij tekort in het naleven van zijn plicht, in zijn onderhoud te voorzien en van den kant van den werkgever ligt de fout in het onthouden van hetgeen noodig is voor dat levensonderhoud.

Onhoudbaar is dus de stelling, dat elk wetens en willens aangegaan looncontract rechtvaardig en goed is. In de verste verte niet. Er zijn er maar al te veel, die, ook zonder dat er nog bedrog in het spel is, onrechtvaardig zijn enkel en alleen, omdat zij den arbeider, den werknemer, den gesalarieerde, of hoe men hem verder noemen wil, niet geven wat hem toekomt. Het vaak uit nood, soms uit vrees en andere keeren uit onwetendheid toestemmen in zulk een looncontract, verandert de zaak niet.

Er is een andere, een hoogere maatstaf voor de rechtvaardigheid der salarieering.

Welke is deze? *Wanneer is het loon waarlijk rechtvaardig en behoorlijk?*

Ziedaar de vraag, ten derde male terug.

Een volgende keer de ware oplossing van het vraagstuk. Eerst moesten de beide uiterste dwalingen, die welke het looncontract onmenschelijk noemt, en die welke het tot een al te menschelijk willekeurig iets maakt, gebrandmerkt en uit den weg geruimd worden.

(*Javapost.*) J. J. v. R.

Koloniale Raad.

Ontwerp-verordening houdende wijziging van de rechterlijke macht en de rechtspleging in de kolonie Curaçao.

Memorie van Toelichting.

Artikel 1.

Het komt gewenscht voor dit artikel (31 van K. Besl. van 22 Mei 1914 P. Bl. No. 35 en P. Bl. 1919 No. 2) zoodanig te wijzigen, dat slechts voor de Boven[illegible]den een lid van het hof van Justitie als kantonrechter aangewezen wordt. Aangezien er in het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden meer werk te verrichten is dan door één persoon kan worden afgedaan en de plaatsvervangers op Curaçao geregeld moeten optreden, schijnt het juister in de „Rechterlijke Inrichting" te bepalen, dat er in laatst bedoeld gerecht meerdere kantonrechters zijn.

Artikel 2.

a De voorgestelde wijziging heeft ten doel de praktizijns, die als gemachtigden optreden, van de verplichting vrij te stellen een schriftelijke machtiging over te leggen òf zich ter terechtzitting mondeling door den vertegenwoordigde te laten machtigen. Bij de waarborgen die er in onze wetgeving bestaan, zijn dergelijke voorschriften vrijwel als overbodig en zelfs hinderlijk te beschouwen.

b. Deze bepaling beoogt bespoediging der strafprocedure. Deze zoogenaamde „memorie van suggestie" wordt zelden ingeleverd en het is voorgekomen dat door de betrokken leden van de rechterlijke macht zelf aan den beklaagde, die zich in voorarrest bevindt en van de strafvordering niet op de hoogte is, een wenk is gegeven om afstand te doen van de hem toegekende bevoegdheid eene memorie in te dienen. In het nieuwe stelsel wordt de memorie behouden, doch een vermoeden van afstand in het artikel opgenomen.

De beklaagde die op vrije voeten is en zelf voor zijn belangen kan waken, behoeft niet beteekend te worden welke getuigen het openbaar ministerie voornemens is te doen oproepen. Ter voorkoming van noodeloozen omslag wordt daarom voorgesteld bedoelde bepalingen slechts ten aanzien van beklaagden, die zich in verzekerde bewaring bevinden, toepasselijk te verklaren.

Ontwerp-verordening houdende wijziging van de verordening van den 16n. September 1875 (P. B. No. 14) betreffende de oprichting van eene Hypotheekbank.

Memorie van Toelichting

De alhier gevestigde N. V. „De Curaçaosche Hypotheekbank" heeft zich tot ondergeteekende gewend met verzoek het daarheen te willen leiden dat de verordening afgekondigd bij P. B. 1875 No. 14 zoodanig gewijzigd wordt, dat de Bank vrij blijft omtrent den door haar te bedingen interest.

Aangezien die wijziging niet in strijd met de openbare orde of de goede zeden is te achten en dat verzoek alleszins gegrond voorkomt, heeft ondergeteekende hierbij de eer het betrekkelijke voorstel te doen.

Ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1920 te verhoogen.

Memorie van Toelichting.

Waar het afdoende gebleken is, dat de salarisregeling dit jaar niet in werking kan treden en ook de ambtenaren, die meer dan f 2000.— inkomen hebben, in zeer ongunstige financieele omstandigheden blijven verkeeren, zij het ook, dat de prijzen van eenige levensmiddelen zijn teruggeloopen, is het noodzakelijk die landsdienaren verder tegemoet te komen gedurende het ten einde loopend jaar.

Evenmin zijn de ongehuwde ambtenaren aan den druk der tijden ontkomen, zoodat ook zij dringend behoefte hebben aan een tegemoetkoming.

Ondergeteekende heeft zich voorgesteld de tegemoetkoming als volgt uit te keeren:

a. Aan alle landsdienaren in werkelijken dienst der kolonie met een jaarlijksch inkomen tot en met f 2000.— wordt, voor zoover hun niet reeds een tegemoetkoming is verleend, als bedoeld in art. 153bis der K. H. B. 1920, eene uitkeering voor eens, gelijkstaand aan het bedrag van een maand salaris, doch tot geen hooger bedrag dan f 100.— verleend.

Aan hen met een hooger inkomen wordt de uitkeering als volgt geregeld:

voor inkomens boven f 2000.— tot en met f 3000.— f 125.—
voor inkomens boven f 3000 tot en met f 5000 — f 150.—
voor inkomens boven f 5000.— f 125.—

b. Onder inkomen wordt verstaan de geheele som, die een landsdienaar uit de koloniale kas geniet, dus met bijtelling van duurtebijslag, vaste toelagen enz. Wisselvallige baten, als gratificaties, worden niet medegerekend.

c. Voor deze uitkeering komen niet in aanmerking de landsdienaren, die [illegible] de Gouvernementsbetrekking verbonden als een nevenverdienste kan worden beschouwd;

d. Bij de uitkeering worden onderdeelen van guldens verwaarloosd.

De Onderwijswet in de Eerste Kamer.

I.

Het debat over het ontwerp Lager-Onderwijswet in de Eerste Kamer heeft geen breede afmetingen aangenomen, maar bracht desniettemin momenten, waarop nog even de aandacht moet worden gevestigd. Veel nieuws kon er uit den aard der zaak niet worden gezegd. Het ontwerp is de vrucht van gemeen overleg en er was reeds ontzaglijk veel over gesproken en geschreven. Bovendien stond de aanneming vrijwel vast. Maar er werden zooal geen nieuwe, dan toch wel merkwaardige dingen gezegd en dus heeft het nalezen der gehouden redevoeringen in het officieele verslag ongetwijfeld zijn beteekenis en zijn nut.

Het debat stond in het teeken der pacificatie en de aanneming van de voordracht geschiedde, zooals men weet, zonder hoofdelijke stemming. Evenwel de nagalm van den in vroeger jaren gevoerden strijd ontbrak niet. Daarvoor „zorgde" in 't bizonder de sociaal-democratische spreekster, mevrouw POTHUIS-SMIT, die in haar rede wel is waar verklaarde, dat hare partij vóór de pacificatie was en dit ook onomwonden had uitgesproken, doch hierop, als ware het bij verontschuldigging, dit meer dan zonderling commentaar liet volgen:

„Voor de *Soc. Democr. Arb. Partij* is de zaak dus in orde, zoowel wat het principe als de tactiek betreft, maar natuurlijk kan de sekteschool, die wij nu meer dan vroeger zullen krijgen, niet zijn het ideaal van een sociaal-democraat; ook niet het mijne. De ondervinding heeft evenwel geleerd, dat een deel van de bevolking de sectarische scholen verkiest en daarom meenen wij, dat deze oplossing op het oogenblik de eenig mogelijke is. Geestelijke dwang is altijd verkeerd. Bij dwang op de ouders krijgt men daarover strijd en die strijd benadeelt het onderwijs. Daarom ben ik ook voor de financieele gelijkstelling, maar ik herhaal: nooit kan die confessioneele school ons ideaal zijn, want

op die school moeten de kinderen leeren wat ver boven hun begrip gaat, waardoor dus het kind nadeel wordt gedaan, terwijl er ook mindere verdraagzaamheid, dikwijls haat, jegens andersdenkenden wordt aangekweekt.

Mijn ideaal is, dat alle kinderen uit de verschillende groepen der maatschappij hetzelfde lager onderwijs zullen ontvangen en dat, al verschilt de denkwijze van de ouders, er dus geen onderscheid wordt gemaakt in dit gedeelte van de opvoeding van het kind. De eenheid en de verdraagzaamheid zullen daardoor worden bevorderd en het gemeenschapgevoel, dat van zoo hooge waarde is, de onderlinge liefde voor den naaste worden aangekweekt. Maar het spreekt vanzelf, dat de toestand onveranderd blijft voortbestaan, zoolang men de school gebruikt voor politieke en godsdienstige propaganda. Eerst als men dit nalaat, krijgen wij een verandering ten goede, komt de eerbied voor het kind tot uiting en kan in elke school de liefde tot den naaste worden bevorderd; ik bedoel daar mee niet, Mijnheer de Voorzitter, de liefde tot gelijkgezinden, zooals b.v. op een Katholieke school tot de Katholieken, maar de liefde tot allen.

Dat ideaal is echter op het oogenblik onbereikbaar en daarom meen ik, dat wij de financieele gelijkstelling moeten aanvaarden als middel tot belangrijke verhooging van het peil van het lager onderwijs; dat zal zijn de beste weg om het ideaal, dat ik heb omschreven, te bereiken."

Door een der katholieke leden, den heer GILLISSEN, werd deze scheeve redeneering als volgt recht gezet:

„Ik heb nog een enkel woord te zeggen naar aanleiding van hetgeen de geachte mevrouw Pothuis-Smit daar straks heeft in het midden gebracht over de naastenliefde op de Katholieke scholen.

Het verwondert mij dat, waar deze geachte dame toch in het onderwijs zeker niet onbedreven is, zij niet eens de uitgave zich heeft getroost om een Katholieken Catechismus te koopen voor 5 cent. Dan had zij daarin kunnen lezen wat op de bijzondere Katholieke scholen geleeraard wordt. Daarin komt de vraag voor: Wie zijn onze evennaasten? En dan is het antwoord: Evennaasten zijn alle menschen. Daar staat niet in, dat het Katholieken zijn of Protestanten of Turken of Joden, neen, het zijn alle menschen. En wanneer ik dan opmerken, dat niet op de openbare school, maar wel op de Katholieke en op de scholen met den Bijbel geleeraard wordt de parabel van den barmhartigen Samaritaan, waarin het licht wordt gesteld hoe een vreemde den zieke verzorgt, dan geloof ik toch, dat daar ook de Christelijke liefde in elk opzicht wordt geleeraard en voorgegaan."

Ook de minister ging op dit punt in en zeide o.m. ten aanzien der zoogenaamde onverdraagzaamheid, welke de confessioneele school zou kweeken:

„Wanneer ik te doen heb met een sociaal-democratisch beginsel, hetwelk den klassenstrijd tusschen burgers tracht te verdedigen; wanneer ik daarnaast stel een absoluut neutraliteitsbeginsel, dat feitelijk, begoocheld door de idee van Christendom boven geloofverdeeldheid, alle burgers van Nederland tracht door wetsdwang in één godsdienstig gareel te brengen en ik stel ten slotte daarnaast het positief Christelijk beginsel, zooals het eenerzijds is uitgedrukt in het woord van den Heiland: „Eén is uw Meester en gij zijt allen broeders" en anderzijds in dit ootmoedigheidsbeginsel: „Ieder achte een ander uitnemender dan zich zelf" — en ik vraag dan, welk van die drie beginselen de verdraagzaamheid het zuiverst zal propageeren, dan leidt het geen twijfel of het Christelijk beginsel draagt hier den zegepalm weg."

De minister beantwoordde en ontzenuwde evenzeer de klacht, welke de sociaal-democratische afgevaardigde had doen hooren over het vullen der kinderhoofden met dogmatische begrippen door de christelijke school. Z.Exc. desavoueerde beslist de tweevoudige uitlating der spreekster, als ware de bizondere school als christelijk instituut een instituut van onverdraagzaamheid en als ware het verder allerdwaast een kinderhoofd dogmatische begrippen te leeren.

Het deed inderdaad vreemd aan, dat juist van sociaal-democratische zijde over onverdraagzaamheid gesproken werd. „Dat wij, katholieken, van de sociaal-democraten zouden moeten leeren, wat verdraagzaamheid is, zie, daar keek ik van op", zeide de heer Gilisen met recht, „want bij de partij van mevrouw Pothuis-Smit is zeker van verdraagzaamheid allerminst sprake. Haar partij stelt zich op een eenzelvig standpunt en wekt bij een groot deel der bevolking haat en ontevredenheid; dat is de kurk, waarop die partij drijft. Daarom protesteer ik ten sterkste tegen een dergelijk verwijt van die zijde aan one katholieken".

Hoe weinig er overigens van onverdraagzaamheid in dit verband kan sprake zijn, bewijst wel onze samenwerking met andersdenkenden, anti-revolutionnairen en christelijk-historischen, waarnaar de katholieke spreker terecht verwees.

In art. 42, te voren art. 45 der wet, is gehandhaafd de bepaling dat het onderwijs dienstbaar gemaakt wordt aan de opleiding van de kinderen *tot alle christelijke en maatschappelijke deugden*. De liberale afgevaardigde uit Drente, baron VAN DER FELTZ, betuigde hierover zijn voldoening, maar hij gaf daarbij aan de woorden *Christelijke deugden* een zeer eigenaardige en onjuiste beteekenis. Hij beweerde namelijk dat zulke deugden niet anders zijn dan *humanitaire deugden* en dat ze niets met een christelijk dogma te maken hebben.

Minister DE VISSER diende hem hierop van antwoord:

„Ik wil mij toch — aldus Zijne Excellentie — naar aanleiding van de gelijkstelling tusschen Christelijke deugden en humanitaire deugden door den heer van der Feltz, één opmerking veroorloven. Ik ben hem dankbaar voor het woord van hulde door hem aan mij gebracht voor het behoud van die bepaling in de wet; ik heb dat niet alleen con amore gedaan, maar ook krachtens mijn beginsel. Maar de stelling: *Christelijke deugden zijn gelijk aan humanitaire deugden*, mag ik volgens dat beginsel niet aanvaarden. Humanitaire deugden zijn er ook veel in het heidendom; Hellas kende tal van humanitaire deugden Maar wanneer wij in ons Christenland van humanitaire deugden spreken, bedoelen wij daarmede dat complex van humanitaire deugden dat onder de beademing en onder den geest van Israël en Christendom te zamen in onze maatschappij heeft wortel geschoten. Ik zal, om duidelijk te maken wat ik bedoel, een Christelijk deugd noemen, die niet in algemeenen zin een humanitaire deugd is te noemen.

Tot de Christelijk zedenleer behoort de monogamie, die trouw van één man aan één vrouw en omgekeerd, en dat beginsel van de Christelijke zedenleer dekt de geachte afgevaardigde niet met het begrip van humanitaire deugden, zooals het heidendom ze kende. Daarvoor heeft die stoelt op den wortel van het Christendom en van het evangelie, zooals Jezus Christus het aan de maatschappij heeft gegeven.

De heer Van der Feltz meende in zijn repliek, dat de minister en hij „niet zoo ver" van elkander afstonden, maar dit was dan toch uit zijne opmerkingen en hetgeen de minister daartegenover stelde niet bepaald gebleken. De vrees voor het dogma — dit kwam ook in zijn wederwoord uit — speelt den liberalen nog voortdurend parten.

Men zou niet volledig zijn geweest, indien bij deze slotbehandeling van het ontwerp, dat de langdurige periode van den politieken schoolstrijd afsloot, geen hulde was gebracht aan hen, die zooals de heer DE WAAL MALEFIJT het uitdrukte, hun persoon en talenten beschikbaar stelden, om het confessioneel onderwijs metterdaad mogelijk te maken. „Ik bedoel," ging hij voort, „*de onderwijzers*, die vóór er van subsidieering, laat staan rechtsgelijkheid ook maar sprake was, zich een karige bezoldiging, slecht ingerichte lokalen en gebrekkige leermiddelen hebben getroost, om maar de oprichting en het bestaan van een school met den Bijbel mogelijk te maken. Volgens de moderne opvatting leidden die mannen geen menschwaardig bestaan, volgens mijn wijze van zien, waren het helden des geloofs, die het grootste offer aan hun beginsel brachten, wat denkbaar is: dat van hun geheelen persoon. Wat zou er van ons Christelijk onderwijs geworden zijn, zoo wij hen niet hadden gehad?"

Wat hier getuigd werd ter eere van de protestantsche onderwijzers, geldt natuurlijk niet minder voor onze katholieke onderwijzers.

Het door hen gegeven voorbeeld — van mannen en vrouwen, wier naam onbekend is gebleven voor het groote publiek en die in stilte en vergetelheid hun groote taak verrichtten, blijft lichtend voor alle tijden.

Thans is het mogelijk gemaakt ook aan het bizonder onderwijs en zijn personeel te geven, wat hun rechtmatig toekomt. „Het onderwijs zal", aldus de heer VAN DER MAESEN DE SOMBREFF, „door dit wetsontwerp wet geworden, zeker heel veel verbeterd worden, maar naast deze goede regeling is het te hopen, dat de kroon op het werk zal gezet worden door de regeling bij Koninklijk besluit van de salarissen der onderwijzers, omdat men weinig heeft aan goed geregeld onderwijs, wanneer men de geschikte krachten mist, die het onderwijs moeten geven... Het is geen ijdele vrees, het is werkelijk te voorzien, dat binnen langer of korter tijd bepaald gebrek aan onderwijzers zal ontstaan. Ik geloof, dat een goed middel, om daarin zooveel mogelijk te verhelpen, gelegen zal zijn in een zoodanige salarieering, dat men zich met blijmoedig hart en zonder zorg voor de toekomst aan het onderwijs kan gaan wijden."

Met de afdoening en aanneming van dit ontwerp is weer een groot werk voltooid, — daarover waren allen het eens. De Octobermaand van 1920 zal ons hergeven, wat de Augustusmaand van 1878 ons schijnbaar onherroepelijk had ontnomen, zeide een der Rechtsche woordvoerders. Wat door Kappeijne in laatstgenoemd jaar werd tot stand gebracht, is thans geheel en al ongedaan gemaakt en behoort definitief tot het verleden.

Het bleek onhoudbaar, het was in strijd met den geest van ons volk, met zijn levensopvattingen en zijn wenschen, en dit kwam steeds duidelijker uit, naarmate de democratie zich krachtiger kon ontwikkelen en aan het volk in zijn breede en breedere lagen recht van meespreken gaf. De kiesrechtuitbreiding maakte het mogelijk dat de goede beginselen konden triomfeeren in de wetgeving. „Het zware gewicht, waaronder Kappeijne de voorstanders van het bizonder onderwijs machteloos trachtte te maken", schreef het liberale *Vaderland* bij de aanneming der wet-de Visser, „heeft slechts de waarheid van het aloude spreekwoord doen uitkomen: *Palma sub pondere crescit.*"

Bestrijding van Bioscoopgevaar.

Verschenen is het verslag der Staatscommissie in zake maatregelen ter bestrijding van het zedelijk en maatschappelijk gevaar aan bioscoopvoorstellingen verbonden.

Nadat de commissie hare werkzaamheden had aangevangen, werd allereerst besloten, dat zij hare besprekingen zou voeren aan de hand van de volgende vraagpunten, welke door den voorzitter waren opgesteld.

I.

Vraagpunten.

1e. Wat zijn de oorzaken van het bioscoopgevaar?

2e. Moet het bioscoopbedrijf in het algemeen vrij zijn, of aan voorwaarden gebonden? In het laatste geval, moet er keuring der films plaats hebben, alleen voor kinderen of ook voor volwassenen?

3e. Wanneer keuring gewenscht is moet dan de maatstaf zijn, of de films toelaatbaar zijn, of dat zij ook geschikt zijn?

4e Moet er eventueel een centrale dus een rijkskeuring komen? Zoo ja, moet deze beslissend zijn, of moet daarnaast nog gemeentelijke keuring blijven staan?

5e Moet de (rijks)keuring eventueel geschieden door ambtenaren of door commissies?

6e. Moet van overheidswege ook rekening worden gehouden met particuliere vereenigingen op bioscoopgebied, b.v. door het verstrekken van subsidie aan zulke vereenigingen?

Aan de bespreking dezer vragen werden verschillende vergaderingen gewijd. Daarna werd door de commissie een subcommissie benoemd, bestaande uit den voorzitter en de heeren mrs. v. Dijck en Treussart, ridder Van Rappard om de resultaten der gehouden bespreking in een vóórontwerp van wet te belichamen.

De commissie heeft in eene bij het ontwerp gevoegde memorie van toelichting haar standpunt ten aanzien van de verschillende vragen, die zich bij het haar ter onderzoek opgedragen vraagstuk kunnen voordoen, uiteengezet.

Ofschoon aanvankelijk de meeningen der leden op verschillende punten uiteenliepen, werd ten slotte over de voornaamste kwesties overeenstemming bereikt. Slechts een lid meende gebruik te moeten maken van het recht zijn afwijkende meening in een afzonderlijke nota te belichamen, daar hij op hoofdzaken zich met het standpunt der commissie niet kon vereenigen.

Het onderzoek der commissie.

Van het recht, aan de commissie toegekend, zich door deskundigen te doen voorlichten, heeft de subcommissie gebruik gemaakt om zich op de hoogte te stellen van de organisatie van het bioscoopbedrijf hier te lande.

De commissie heeft de resultaten van de door de sub-commissie op dit punt verkregen inlichtingen in een kort overzicht als bijlage bij haar verslag gevoegd.

Tevens zijn bij bedoeld overzicht gevoegd een kort resumee van eenige der meest gebruikelijke bepalingen in plaatselijke bioscoopverordeningen, alsmede eenige bijzonderheden uit de praktijk der gemeentelijke keuringscommissies.

Voorts heeft de commissie eenige circulaires rond gezonden, waarvan de eerste werd gericht tot al diegenen die geacht mochten worden met den invloed van den bioscoop speciaal op 't gemoed van jeugdige personen van nabij bekend te zijn, terwijl een tweede werd gericht tot de hoofdinspecteurs en inspecteurs van de volksgezondheid en alle schoolartsen.

Op de eerste circulaire kwamen tal van min of meer belangrijke antwoorden in, de tweede circulaire daarentegen leverde geen resultaat op.

Een derde circulaire werd rondgezonden aan pl.m. 200 bioscoopexploitanten en pl.m. 25 vooraanstaande mannen op kunst en tooneelgebied, waarin hun gevoelen werd gevraagd over de vijf als leidraad voor de besprekingen door de commissie ingestelde vragen.

De ingekomen antwoorden liepen zeer uiteen. Vrij algemeen werd door de bioscoophouders een rijkskeuring van films verlangd, door de meesten alleen voor kinderen. In de memorie van toelichting tot het wetsontwerp wordt er op gewezen, dat de overheidstaak hier een andere is voor volwassenen dan voor nietvolwassenen.

Tegenover laatstgenoemden heeft de overheid bij de bestrijding van het bioscoopgevaar een bijzondere roeping te vervullen. Juist bij de jeugd wordt gewezen op stijging in de criminaliteit, welke met den invloed van het moderne bioscoopwezen in verband wordt gebracht.

Een ten deze door de staatscommissie ingestelde enquete bij tal van personen, die op dit gebied deskundig mogen worden geacht, bracht aan het licht dat tal van misdrijven gepleegd door jeugdigen van jaren en daaronder in het bijzonder vermogensdelicten met bioscoopbezoek in enger of verder verwijderd verband stonden. Daarbij speelde vooral een rol, de zucht, om zich de middelen te verschaffen naar den bioscoop te gaan — bioscoop en sigaretten bleken een ongeveer gelijke bekoring op het gemoed van den jeugdigen delinquent uit te oefenen — in mindere mate ook de zucht tot navolging van het op het doek vertoonde.

De te nemen Overheidsmaatregelen.

De vraag is nu welke maatregelen de Overheid te treffen heeft.

Allereerst zou kunnen worden gedacht aan een absoluut verbod van bioscoopbezoek voor alle personen beneden zekeren leeftijd (b. v. 18 jaren), waardoor het thans reeds in enkele gemeenten bestaande plaatselijk verbod zou worden uitgebreid over het geheele land. Tegen een dergelijk absoluut verbod ware echter reeds dadelijk dit bezwaar aan te voeren, dat het bij algemeene geldigheid voor het geheele land de gedachte zou impliceeren, dat de Overheid filmvertooningen voor de jeugd op zich zelve afkeurde, terwijl deze laatste toch haar recht op bestaan wel voldoende bewezen hebben. Zoowel voor instructieve als ontspaningsdoeleinden is de bioscoop langzaamerhand in een behoefte van de jeugd gaan voorzien en het zou zeker niet gewenscht zijn haar de plaats, die zij zich in dit opzicht terecht heeft verworven door een maatregel van boven af weder te ontnemen. Bovendien zou een dergelijk verbod indruischen tegen ons volkskarakter, het zou zonder grond een odium leggen op de bioscoopvoorstellingen als zoodanig en ten slotte op groote schaal worden ontdoken.

Waar derhalve bij de bestrijding van het bioscoopkwaad van overheidswege een absoluut verbod van bioscoopbezoek voor niet-volwassenen niet in aanmerking komt, beveelt zich vanzelve aan 'n centrale keuring van Rijkswege van alle voor openbare vertooning aan nietvolwassenen bestemde films.

De Staat kiest hierbij eenvoudig een vorm van controle, die reeds in verschillende gemeenten gebruikelijk is.

Met een keuring voor niet-volwassenen, waartoe de gemeentelijke bemoeiing zich tot nu toe beperkt, kan echter niet worden volstaan. Daarvoor zit in de films te veel „Schund". De preventieve controle, welke den burgemeester krachtens art. 188 der Gemeentewet is opgedragen, is ontoereikend voor de zeer ingewikkelde en omvangrijke taak, die haar voor het bioscoopwezen zou moeten worden gesteld, nog afgezien daarvan dat deze controle in het algemeen ook weinig krachtig is, daar zij zich in den regel bepaalt tot een wering van excessen. En het bioscoopkwaad openbaart zich juist niet zoozeer in excessen, doch vooral in die nuanceeringen, die buiten het bereik van het Strafwetboek vallen. Ook de films, bestemd voor openbare vertooningen aan volwassenen dienen dus van overheidswege gekeurd te worden.

Nederland.

Nederland geeft geen goud af.

Op de financieele conferentie te Brussel sprak Mr. Vissering over geldstelsels en wisselkoersen. O.m. behandelde hij het gevaar voor goudafgifte en nam Nederland als voorbeeld

Het buitenland — aldus spr. — had vertrouwen in den gulden, omdat hier tot zekere hoogte een evenwichtstoestand heerschte. Men was geneigd vele zaken over de Nederlandsche valuta te leiden.

Ging Nederland goud afgeven, zonder kans te hebben den voorraad tijdig aan te vullen, dan zou het een algemeen „sauve qui peut" worden. De honderden millioenen guldens, die de buitenlanders ons hebben toevertrouwd, zouden ten snelste worden omgezet in andere valuta, alvorens de gulden te ernstig zou dalen, doch dit zou juist de daling forceeren en er zou een aanval op den gulden worden gedaan, waartegen zelfs de huidige goudvoorraad niet bestand zou blijken.

De gulden zou dan in een korte spanne tijds zwaar gedeprecieerd zijn en dan zou het duurtevraagstuk voor Nederland in verdubbelde en verdrievoudigde mate optreden. Deze schijnmanoeuvre zou dus geen baat hebben gebracht, maar aanleiding hebben gegeven tot een débâcle. Niet alleen zouden buitenlanders hun saldi in Nederland wegtrekken, doch ook inwoners in Nederland zouden zooveel mogelijk buitenlandsche valuta willen koopen, alvorens de gulden te veel gedaald zou zijn. Het zou dus een uittocht van kapitaal worden. Verder zouden legio speculanten zoowel in als buiten het land guldens gaan verkoopen, in de vaste verwachting, later zich te kunnen dekken met den dan sterk gedeprecieerden gulden. Er zou dan een prachtig terrein geopend worden voor een contramine in guldens, bijna geheel zonder risico en daardoor zou de gulden nog een extra trap omlaag krijgen.

Door het aanhouden van den metaalvoorraad wordt het vertrouwen in het fiduciaire geld wel degelijk gesteund."

Eerenamen.

In de *Nieuwe Rotterd. Courant* van 13 Oct bevat een uitvoerige, interessante correspondentie over Haagsche straatnamen. Het vinden van geschikte namen voor straten en pleinen schijnt op heel wat bezwaren te stuiten. Wij hebben hier een Oost Indische wijk, ook een Suriname- en een Paramaribostraat. Waarom niet een West-Indische wijk? Is er geen wethouder of raadslid te vinden, die zich ontfermt over onze West-Indische Kolonië?

Er zijn daar tal van welluidende en korte namen te vinden. Wij noemen er slechts eenigen: Paraweg, Marowijnestraat, Curaçaoplein, Arubastraat, Bonairestraat, Statiastraat, St. Martinstraat of Plein, Sabastraat.

Onze kapitalisten voelen niet veel voor de West, omdat er geen kapitalen verdiend worden, maar onze Gemeenteraadsleden zijn toch niet allen kapitalisten. Die West-Indische koloniën hebben in onze koloniale geschiedenis geen onbelangrijke rol gespeeld en toch kent menig Kamerlid niet eens de namen van al die koloniën!

(*Kol Wkbl.*)

De bijzondere bewaarschool achtergesteld.

De politieke kemphanen ter linkerzijde hebben reeds dadelijk hun kuif opgestoken tegen de bewaarschool wet, schrijft de *Residentiebode*. Hun uitdagende houding was meer dan belachelijk.

Ze zullen het nu zelf wel gaan inzien in het licht, dat de openbare schoolman ZERNIKE in *Het Onderwijs* laat stralen.

Deze schrijft:

„In het wetsontwerp wordt voorgesteld, dat het Rijk over elk dienstjaar aan de besturen van bijzondere bewaarscholen, die aan bepaalde voorwaarden voldoen, een bijdrage zal verleenen en wel: *a.* 50 percent van de kosten van instandhouding der school na aftrek van de geïnde schoolgelden en *b.* eene tegemoetkoming in de kosten om te voorzien in de behoeften aan schoollokalen. De gemeentelijke bewaarscholen krijgen daarentegen geen enkele Rijksbijdrage.

Is dit stelsel nu in strijd met het beginsel der financieele gelijkstelling? Wij kunnen het niet inzien. Rijks-

en gemeentekassen worden toch beide door de gelden der belastingbetalende burgers gevuld, het zijn beide publieke kassen. Of zekere kosten gedragen worden door het Rijk of door de gemeente, is een vraag, die alleen de financ.eele verhouding van het Rijk en de gemeente raakt, maar die met geen enkel ideëel beginsel te maken heeft. Misschien is er voor sommige gemeentebesturen in dit voorstel aanleiding, om tegen het onthouden van Rijkshulp bedenkingen in te brengen, maar voor de vrijzinnigen, als zoodanig, is in het plicht hierin te berusten. Bij dit voorstel toch wordt de bijzondere bewaarschool achtergesteld bij de openbare; de eerste moet de helft der kosten uit vrijwillige bijdragen vinden, de laatste kan dien steun missen, daar zij geheel door de publieke kassen wordt onderhouden. Als er hier van bevoorrechting sprake is, dan genieten daarvan alleen de openbare scholen."

Het eerste woord, van rustige bezinning getuigend, is gekomen!

Berichten uit de Kolonie.

Auto's met stoom.

In Engeland is men begonnen een licht stoom—voituretje te maken, dat van buiten niet te onderscheiden is van een moderne auto.

Het heeft een klein keteltje dat automatisch op druk gestookt wordt met olie. Het heeft twee stoomcylindertjes waarvan de krukstangen rechtstreeksch op den wisselgang duwen.

De voordeelen van dit nieuwe voituretje zijn: geen koppelingen meer, geen versnellingsbak, geen draailing van voren of electrische starter, geen motor-mecanisme met drie duizend toeren in de minuut, geen magneten noch vonkkaarsen (bougiës), een veel zekerder voertuig voor een prijs van 250 pond of slechts 12.500 fr.

Het eenig nadeel is, dat er acht of tien minuten noodig zijn, om den stoom op druk te laten stoken, maar is dit niet een heel kleintje?

Uit de pers.

In de October-aflevering van *De Gids* komt een artikel voor van Mr. Dr. K. H. Corporaal getiteld: *Venezuela en Wij.*

— In het Nr. van 13 Oct. van het tijdschrift *In- en Uitvoer* komt een artikel over fosforzure kalk in de kolonie Curaçao, aldus aanvangend: „Zooals bekend, wordt fosfaat of fosforzure kalk in ruwen toestand omgezet in superfosfaat, als meststof gebruikt. In verband met de groote wereldbehoefte aan kunstmeststoffen, komt het wel van belang voor, op deze plaats het een en ander mede te deelen omtrent het voorkomen van fosforzure kalk in de kolonie Curaçao, en wel bepaaldelijk op de Benedenwindsche eilanden.

Welkom.

Met het SS. *Stuyvesant*, dat Woensdag morgen hier binnenkwam, zijn van hun verlof teruggekeerd de Zeer Eerw Pater J. Gijlswijk, pastoor van de St. Anna-parochie van Otrabanda en de Zeer Eerw. Pater H. Okhuizen, pastoor van Santa Maria.

Nederlandsche Consuls in West-Indië en Centraal America.

Met het SS. *Stuyvesant* is alhier Woensdagmorgen aangekomen de Heer W. G. E. d'Artillac Brill (en echtgenoote) vroeger zaakgelastigde in Argentinië, nu benoemd tot Consul Generaal van Nederland te Caracas. Doch alvorens naar de hoofdstad van Venezuela te vertrekken, is de Heer d'Artillac door de Nederlandsche Regeering belast om hier in West-Indië werkzaam te zijn bij de Gouverneurs van Curaçao en Suriname en om een studie te maken van onze economische handels- en scheepvaartbelangen en van onze consulaire vertegenwoordiging in de landen in en om de Amerikaansche Middelzee.

Sarto-Juliana 2—1.

Verleden Zondag is er dan toch weer eens gematcht onder begunstiging van ideaal voetbalweer plus stofvrij veld. Onder aanmoediging van de opgewekte tonen der muziek van de militairen begon de wedstrijd, die voor half-time met niet veel animo gespeeld werd. De spannendste momenten waren er toen de *Sartaantjes* enkele keeren met den bal vlak voor 't militaire doel stonden. Door over en naasttrappen leverde het echter geen resultaat op.

Na half time komt men eerst tenvolle op dreef. Als een militair een hoog en vèr schot lost op *Sarto*'s doel, loopt de keeper ver uit. De full-back kopt den bal, deze springt echter achteruit, zoodat hij ongehinderd de doellijn kan passeeren. 1—0.

Hierdoor niet ontmoedigd strijden de *Sarto*-mannetjes dapper voort; zijn puike voorhoede zit weer gauw bij 't *Juliana* doel en de militair keeper kan niet beletten dat de stand 1—1 wordt. Als de rappe geelwitten die doorloopend een beetje sterker zijn dan de forsche militairen, vijf minuten later een tweede puntje maken, schijnt aan het davend hoera geroep en handgeklap geen einde te komen. Nu zet *Juliana* alle zeilen bij, maar kan toch geen verandering brengen in de stand 2—1. Als de onpartijdige scheidsrechter de Heer Piet Gorsira 't einde fluit, heeft *Sarto* de mooie zilveren medalje met eere verdiend.

Hartelijk proficiat ermee.

Een apart woord van dank namens het bestuur van *Sarto*, aan een weldoener, die onbekend wenscht te blijven, voor een mooie gift tot instandhouding van *Sarto*.

Nieuwe West-Indische Stoomvaartlijn.

El Bol. Comercial berichtte deze week dat de *Hollandsche Lloyd* van Amsterdam binnenkort een nieuwen dienst zal openen tusschen Amsterdam en New-Orleans, Frankrijk, Spanje en Engeland. De *Hollandia* zal het eerste schip zijn, dat deze vaart opent.

— Ook de *American Auxiliary* Company van Philadelphia zal een nieuwe stoomvaartlijn openen met de *Alumum-Line* tusschen New-Orleans, Engelsch en Hollandsch Guyana en Zuid Amerika. De booten voor dezen dienst bestemd zijn de *George M. Mackenzie, John P. Gibbons* en de *Lakes Suknapee*. Er wordt niet vermeld of ook Curaçao als tusschen haven in dezen dienst wordt opgenomen.

621.311

Onze Electrische Centrale.

De firma S. E L. Maduro & Sons is druk bezig haar electrisch bedrijf uit te breiden. Het eerste bewijs daarvan zagen wij dezer dagen toen na eenige dagen zwaren arbeid een groote ijzeren schoorsteenpijp van ± 20 M. hoogte op het Rif vlak bij de tegenwoordige Centrale werd opgericht. Tegen Maart van het volgende jaar (en laten wij hopen dat het nog veel spoediger zal gebeuren) wordt er een nieuwe dynamo en stoommachine van nog grootere capaciteit verwacht, die mede op het Rif zal worden opgesteld, waardoor de Firma in staat zal zijn stroom voor nog ± 3000 meer lichtjes te leveren. Doch aan aan deze nieuwe machine zij nog een ander plan vast.

Tegenwoordig zijn onze beperkt aantal Curaçaosche losse werklieden niet meer ten allen tijde in staat om binnen een bepaalden tijd een stoomschip van kolen te voorzien.

En ook is het wel gebeurd, dat al waren zij er toe in staat, dat zij er niet voor te vinden waren. Niettegenstaande de loonen van 3 tot 5 cts. per vracht verhoogd zijn, weigeren zij verder te werken, wanneer zij reeds tevoren een of twee dagen achtereen aan een of meer schepen kolen geladen hebben. Zij hebben dan reeds genoeg geld verdiend om die week zonder zorg door te rollen.

Zij kunnen tegenwoordig met kolen laden gemakkelijk 10 tot 15 gld en zelfs meer per dag verdienen.

Doch het gevolg van zulk een weigering is, dat een stoomschip dan een dag langer in de haven moet vertoeven, wat dikwijls voor een groot schip een schadepost van 3000 fl. beteekent.

Daar de firma Maduro door contracten aan sommige stoomvaartlijnen gebonden is die schepen te bunkeren, is de firma thans door nood gedwongen daarin op andere wijze te voorzien, en zal zij dit bedrijf gaan electrificeeren.

Binnen eenige maanden als de nieuwe dynamo in de Centrale aan het Rif zal opengesteld zijn en een electrische kabel naar haar kolenberg plaatsen op de nieuwe werf *Motet* gelegd, zal door middel van electrische kolentippen in een minimum van tijd een schip worden volgeladen en de onwillige Curaçaosche werklieden mogen er dan naar kijken.

Bond van Surinamers.

De *Bond van Surinamers* in Nederland, gehoord de mededeelingen van het Bondsbestuur omtrent het lange uitblijven van een billijke regeling van het salaris der ambtenaren in de kolonie Suriname; overwegende, dat sedert 1914 niet anders gedaan is dan den Surinaamschen ambtenaren een duurtetoeslag geven, welke toeslag over 1920 ten hoogste 50 pct. van het salaris van 1914 bedraagt, en dit, niettegenstaande de levensstandaard in die kolonie met meer dan 150 pct. gestegen is, draagt in een motie het bestuur van den bond op met kracht aan te dringen bij de hooge regeering om zoo spoedig mogelijk in den deernis waardigen toestand der ambtenaren in Suriname verbetering te brengen.

Voorts is bij de Kamer ingezonden door het bestuur van *Surinamers in Nederland* een exemplaar van de door dat bestuur in zijn vergadering van 17 October 1920 aangenomen motie inzake verbetering van de salariëering van ambtenaren der kolonie Suriname.

Koninklijke besluit.

Consulaatwezen: Bij Kon. besl. is de heer J. M. C. Ellis erkend en toegelaten als vice-consul van Colombia op Curaçao.

Regen.

Gelukkig blijft de regen aanhouden. Zondagmorgen 6 uur viel er een half uur lang een zware regen. Dinsdag morgen was het meer een zachte kalme regen, terwijl daaren tegen Woensdag het den geheelen morgen door zeer zwaar geregend heeft. Doch al deze regen was al weer zeer ongelijk verdeeld. Verreweg het meeste viel alleen in de stad. Behalve Woensdag morgen kregen de buitendistricten de andere dagen maar weinig of niets. Zelfs Woensdagmorgen toen het werkelijk den schijn had, dat de regen zeer algemeen was, is toch de stad verreweg rijkelijkst bevoordeeld.

Venezuela—Curaçao.

In de „*West India Committee Circular*" van 1 en 15 April 1920 lezen we, dat 23 Februari j.l. op Barbados de tweede bijeenkomst werd gehouden van de *Associated West Indian Chambers of Commerce*, waarbij door de vertegenwoordigers van de Kamers van Koophandel van Barbados, Georgetown (Britsch Guiana), Trinidad, Jamaica, Grenada, British Honduras, Dominica, Antigua, St. Lucia, St. Kitts, St. Vincent en Montserrat o.m. een motie werd genomen tegen de (ook voor onze kolonie Curaçao geldende,) door Venezuela geheven 30 pct. additioneele rechten. Daar de diplomatieke betrekkingen tusschen Nederland en Venezuela weldra hersteld zullen worden, tengevolge waarvan de mogelijkheid niet buitengesloten is, dat deze kwestie ook door de Nederlandsche regeering onder de oogen wordt gezien, laten we de motie der Engelsch West-Indische Kamer van Koophandel hier volgen:

„That this Association records its grave disappointment and regret at the long-continued indifference of the Imperial Government with regard to the imposition by the Government of Venezuela of the 30 percent differential duty upon produce and merchandise imported into the Republic from the British West Indian Colonies, admittedly in violation of existing treaties, and expresses the hope that the negotiations now in progress between the Imperial Government and the Government of Venezuela will result in the abrogation of this serious restriction on the legitimate trade o· these colonies".

(*Kol. Wkbl.*)

Wat is belastingbetalen?

Door de meeste belastingbetalers, die niet verder kijken dan hun neus lang is, of als die wat erg lang is, nog niet eens zoo ver, wordt een belastingbiljet als een ware aanslag op hun eigendom beschouwd. Ze willen van alles profiteeren, wat de overheid aan veiligheid en gemak biedt, maar er niets voor geven. Ook vele arbeiders, die thans door hoogere loonen in belastingen vallen, welke ze vroeger nooit behoefden te betalen, schijnen te meenen, dat hun onrecht wordt aangedaan.

Een gunstige uitzondering vormen de Belgische christelijke arbeiders, die verklaarden het betalen van belasting als een plicht tegenover 't vaderland te beschouwen.

De *Deutsche Katholikenzeitung* bevat over de quaestie een artikel van dr. Kneer, die uit gaat van den plicht tot belasting betalen als een gewetensplicht volgens katholieke zedeleer, maar klaagt, dat velen deze waarheid met een glimlach en schouderophalen van zich af laten glijden.

Men stelt er zelfs een zekere eer in, den fiscus te bedriegen.

Maar, zegt schrijver, het belastingvraagstuk is een levensvraagstuk voor het vaderland.

Uit Engeland komt het voorbeeld van een groote firma te Edinburgh, die vrijwillig de rente van 100.000 pond st. oorlogsschuld gedurende vijf jaren wil betalen aan de schatkist, dus vermoedelijk de coupons van haar stukken vernietigen.

Het hoofd van die firma schreef er bij: „Met de meeste handelslieden heb ik ernstige bedenkingen tegen de voorgestelde kapitaalheffing. De moeielijkheden zijn buitengewoon groot. Ik waag het te meenen, dat zij bijkans onoverkomelijk zijn. Maar diezelfde bedenkingen gelden niet tegen het betalen over een gedeelte van winst of inkomen en ik erken de groote behoefte die het land aan geld heeft. Mijn maatschappij heeft £ 100.000 in oorlogsleening belegd en ik ben bereid om alle rente van die som voor de eerstvolgende vijf jaar prijs te geven. Er moeten velen zijn, die uit erkentelijkheid voor hetgeen onze mannen voor ons te land en ter zee gedaan hebben en omdat de belangen van hun land hun ter harte gaan, bereid zouden zijn, af stand te doen van een deel van hun inkomen, ten einde hun vaderland van dienst te zijn".

Ja, er is nu eenmaal verschil tusschen groote menschen en kleine menschen, ook geestelijk en zedelijk.

(*Het Centrum*).

Officiëele berichten.

Aan den hoofdagent van politie K. Post is tot verder herstel van gezondheid tien dagen verlofsverlenging verleend.

De eerste commies J. F. Quast is eervol ontheven uit de functien van hoofdcommies ten postkantore alhier en belast met de betrekking van Gezaghebber van Aruba.

De wnd. adjunct-commies J. M. S. van Eps is overgeplaatst naar Bonaire en belast met de werkzaamheden van ontvanger aldaar, en de wnd. ontvanger aldaar R. D. de S. Arends eervol ontheven uit die betrekking en benoemd tot eersten klerk, werkzaam op de Inspectie der belastingen alhier.

De heer C. R. Debrot is eervol ontheven van de betrekking van rooimeester op Bonaire, en benoemd tot hypotheekbewaarder en notaris, de heer P. L. de Haseth benoemd tot rooimeester, Mej. M. C. Boom belast met de betrekking van koloniaal schrijfster, en Secretaris van den Raad van Politie, en de kommies eerste klasse A. R. Harms benoemd tot scheepsmeter.

Mej. J. Hellmund is eervol ontheven uit de betrekking van adjunct-ijker op Bonaire, en de heer J. M. S. van Eps als zoodanig benoemd.

Aan den R. K. Geestelijke van den 2n rang op Aruba H. J. Hagemans is om gewichtige redenen drie weken verlof verleend.

De korporaal J. J. van Lamoen is op zijn verzoek eervol ontheven van de verdere werkzaamstelleng bij de politie alhier.

De eerste commies M. Ph. van Romondt is tijdelijk belast met de betrekking van hoofdcommies, de tweede commies H. Schotborgh met die van eersten commies, de adjunct commies J. N. van der Veen Zeppenfeldt met die van 2den commies, de eerste klerk G. J. Ferguson met die van adjunct-commies, de tweede klerk mej. A. A Ecker met die van eerste klerk, en de tweede beambte Mej. E. M. de Wit Everte met die van tweede klerk.

De onderwijzer 3e klasse J. A. de Groot, tijdelijk hoofd der openbare school der openbare school te Windwardside op Saba, is voor 21 dagen geschorst, en daarna werkzaamgesteld aan de Emmaschool op Curaçao.

De onderwijzer 3e klasse E. L. A. Hassell is belast met de functien van hoofd der school te Windwardside.

De heer J. F. Quast is eervol ontheven van de Curaçaosche Bank, en definitief met die betrekking belast de heer P. T. S. Krafft.

Buitenland.

Een nieuwe uitvinding van Edison.

Het zou geen wonder wezen, dat de hersenen, die een lang leven niets deden dan uitvinden, ten slotte verweekten.

En 't gaat er op lijken.

Want volgens berichten uit New-York heeft Edison een toestel uitgevonden, met behulp waarvan men met de dooden kan spreken . . .

„Ik heb er een langen tijd aan gewerkt," verklaarde de uitvinder, „om een toestel samen te stellen, waardoor ik zou kunnen zien, of het mogelijk is, om hen, die de aarde hebben verlaten, met ons in verbinding te brengen. Indien ik dit heb bereikt, dan is dit niet door occulte of geheimzinnige middelen, zooals gebruikelijk is bij de zich zoo noemende mediums, doch langs zuiver wetenschappelijken weg."

Zoo ziet men alweer, hoe ook wetenschappelijke menschen met het woord wetenschap kunnen gaan goochelen, zoodra ze niet bij hun leest blijven.

Want als Edison met een machine *geesten* wil laten spreken, dan blijkt daaruit, dat hij weet wat een machine is, maar niet het flauwste begrip heeft van een geest.

Vele Amerikanen zijn dol nieuwsgierig, hoe dat afloopen zal.

Christenen weten het allang.

Japan en Californië.

De imperialistische politiek van Japan, heeft reeds lang in Amerika kwaad bloed gezet vooral in Californië, waar men de Japanners, die zich daar al meer en meer hebben ingeburgerd, een fellen haat toedraagt.

Het parlement van den staat Californië had n.l. besloten om bij de de verkiezingen in November alle Californiërs tegelijkertijd te laten stemmen over een wetsvoorstel, volgens hetwelk het dan later verboden zal zijn aan Japanners om in Californië land te bezitten of in pacht te houden. Dit ontwerp heeft echter ook terugwerkende kracht en alle reeds gekoloniseerde Japanners en zelfs die in Amerika geboren zijn, moeten van eigendommen beroofd onmiddelijk uitgedreven worden.

Dit ontwerp is echter in strijd met het z.g. *gentlemen agreement*, dat tusschen Amerika en Japan werd gesloten en hetwelk Amerika verplicht geen achterstelling om rasmotieven tegen Japanners toe te passen.

De Amerikaansche Regeering heeft daarom aan den gouverneur van Californië het verzoek gericht dit ontwerp weder in te trekken, maar de Californiërs hebben daarop ronduit geantwoord, dat zij daartoe niet de minste voornemens hadden, zij waren in hun eigen staat souverein en kenden zelf het beste het gevaar wat van Japansche zijde bedreigde. De Japanners ontdoken het gentlemen agreement ook, zij lieten de emigratie van arbeiders naar Mexico toe en vandaar kwamen de gelen (de Japanners) naar Californië. Hierbij komt nog, dat twee groote en machtige Amerikaansche organisaties een motie hebben aangenomen, volgens welke de Amerikaansche Regeering slechts Japansche geleerden, studenten of kooplieden voor een kort verblijf en verder geen gelen in het land zou moeten toelaten.

En last not least heeft Harding, reeds vóór zijn verkiezing tot President, in een verkiezingsrede zeer duidelijk gesproken van emigratie-elementen, die geestelijk noch stoffelijk ooit te Amerikaniseeren waren en derhalve niet toegelaten mochten worden. Japan heeft na deze mededeeling er verder geen gras over laten groeien en heeft een scherpe nota tot de Amerikaansche Regeering gericht, waarin onmiddellijk opheldering wordt gevraagd en een zuiver stellen van het geheele geschilpunt.

Van andere zijde wordt echter gemeld, dat de krasse Japansche nota is opgesteld na overleg met Colby, de Amerikaansche minister van Buitenlandsche Zaken, die met die nota krachtiger zou staan tegenover Californië, maar van den anderen kant rijst de vraag of de republikeinen, die juist in deze streken een grooten aanhang hebben, kort voor de verkiezingen de Californiërs tegen zich in het harnas zullen jagen?

Van veel belang bij deze kwestie is ook het feit, dat op de Conferentie te Versailles de eisch van Japan betreffende uitdrukkelijke erkenning der rassengelijkheid onvoldaan bleef. De stemmen der Britsche dominions gaven hier den doorslag.

Toch is het nog een groote vraag of Japan om *deze* reden en alleenstaande een oorlog aan de Stille Zee zou uitlokken, want ook op het vaste land van Azië neemt de afgunst en de haat tegen Japan meer en meer toe. Zijn tyrannie in Korea, zijn provoceerend optreden in China hebben niet alleen de Chineezen maar ook de Hindoes en Maleiers verbitterd en er bestaat dan ook een groot gevaar, dat bij een eventueel Japansch-Amerikaanschen oorlog het zijn Aziatischen rug niet vrij zou hebben.

Een oorlog met Amerika, welk land thans buitengewoon is toegerust zal dan ook geen militaire wandeling of boottocht zijn.

De beste politiek van Japan, is een compromis met Amerika te vinden, maar noodzakelijk is het ook, dat voor het snel aangroeiende Japansche volk een onderkomen wordt gevonden buiten het land zelf en het zal op den duur heel wat beleid vorderen om deze noodzakelijke expansie-politiek zoo te voeren, dat ernstige geschillen blijven buitengesloten. Voorwaar de Volkenbond heeft geen gemakkelijke taak.

Het Iersche vraagstuk.

De *Nieuw Rott Ct.* bevatte onlangs een correspondentie over Ierland, waarin op scherpe wijze vonnis wordt gestreken over de Engelsche politiek ten aanzien van het sinds eeuwen onderdrukte zuster-eiland.

Die politiek wijst hij aan als de oorzaak der ellende en der troebelen, hoewel men voorgeeft dat deze uit het verschil in godsdienst voortspruiten.

Ziehier wat hij schrijft:

„Daar is allereerst de katholiekenvervolging in Ulster, die men niet ten onrechte wel eens pogrom noemt. Het Engelsche volk, of liever het publiek der heele wereld moet gelooven en blijven gelooven, dat de voornaamste oorzaak van bestendige onrust en oneenigheid in Ierland het godsdienstverschil tusschen Ulster en de rest van Ierland is. Dit godsdienstverschil tusschen protestanten en katholieken is de voornaamste bevestiging der graag gepropageerde stelling, dat een bevredigende regeling der Iersche kwestie door de schuld der Ieren zelf tot de onmogelijkheden behoort. Wanneer men echter even nadenkt en overlegt, hoe het in dergelijke dingen pleegt te gaan, dan ruikt men in de heele moeilijkheid niet godsdienst, maar politiek. Engelsche politiek. Het is bekend, dat het samenleven van katholieken en protestanten in Zuid-, West- en Oost-Ierland, en zelfs in een deel van Ulster geen moeilijkheden oplevert. Het is ook algemeen bekend — ons eigen land bewijst het — dat zulk een samenleving nergens in geen enkel land zulke moeilijkheden behoeft te ondervinden, als die welke Ierland in het oog der naties tot een land van religieuze maniakken gestempeld hebben".

Dat het zóó worden en blijven moest, is — zegt de correspondent — het werk der Engelsche politiek, der Engelsche imperialisten en overweldigers, die door het recept „verdeel en heersch" eeuwen lang de erkenning van Ierland's nationaliteit hebben tegengehouden.

En daarop stuitten ook de pogingen tot de invoering van home rule, zelfbestuur, af:

„Saam — zegt de schrijver — met de protestantsche kooplieden en industrieelen, wier zaken niet anders dan voordeel gehad hebben van hun verraad der Iersche zaak, hebben de Engelsche ministers het vuurtje zoo warm gehouden, dat iedere poging der liberalen, om iets van Home Rule tot stand te brengen, gevolgd is door katholieken-vervolgingen in Ulster. Godsdienst-ijver? In de uitvoerders der pogroms misschien wel, maar in de aanstichters zeer zeker niet. In hen was het koele, berekenende, machts- en geldpolitiek."

Als den man, die thans de verzoening in den weg staat, noemt de correspondent, den Ulsterman CARSON.

Al hun kracht wendde hij en de zijnen aan, zegt de schrijver, om de minderheid in Ulster, die hun te groot is, kleiner te maken.

Er is voor de z.g. orangisten geen ander middel, om het te blijven bolwerken.

En dit is, besluit de briefschrijver, de werkelijke oorzaak, die achter de katholieken-vervolgingen van den jongsten tijd ligt.

Is het geen droevig beeld, dat hier wordt opgehangen van den toestand der Ieren en de bejegening der katholieken?

En is het niet meer dan ergelijk dat een dergelijke achteruitzetting van gansch een volk nog maar steeds kan voortduren, — terwijl men bovendien op de schouders van dat volk de verantwoordelijkheid tracht te laden voor de ontreddering en aan anarchie-grenzende wanverhoudingen, die in het ongelukkige land zijn ontstaan?

***

„PAUVRE IRLANDE," zoo schrijft het Fransche katholieke blad *La Croix* boven een artikel, waarin het de Iersche kwestie bespreekt. Men weet niet in Frankrijk, aldus het blad, hoeveel Ierland geleden heeft, voor dat het tot een uitbarsting kwam, als welke wij thans aanschouwen en waardoor het ongelukkige land meer lijdt dan ooit te voren.

Ook in ons land kennen wij over 't algemeen nog te weinig de verdrukkingen welke het Iersche volk heeft te lijden gehad, hoe het tientallen jaren tevergeefs heeft moeten strijden tegen Engelsche willekeur en overheersching, zelfs op godsdienstig gebied, met hoeveel moeite het Groene Erin het katholieke geloof heeft moeten verdedigen tegenover het protestantsche Engeland. Een strijd, waarbij het land dikwijls zijn beste zonen zag vluchten naar den vreemde, om daar de vrijheid te zoeken welke in het eigen land niet te vinden was. Nu eindelijk is de storm los gebroken, is het Iersche volk te samen gestroomd om een einde te maken aan de tyrannie. Jarenland heeft de groote katholieke Iersche leider Redmond in het Engelsche parlement gestreden voor het goede recht der Ieren, een strijd, waarvan Gladstone in dertijd reeds de billijkheid erkende; in hartstochtelijke redevoeringen vroeg hij daar de zelfregeering van Ierland, waarbij de integriteit van het Vereenigde koningrijk in tact bleef, maar het Engelsche Hoogerhuis bleef hardnekkig weigeren, de Home Rule wet te aanvaarden.

Nu deze oorlog geëindigd werd onder de leuze van het zelfbeschikkingsrecht der Volkeren, meende ook het Iersche Volk, dat thans zijn tijd gekomen was, dit zelfbeschikkingsrecht voor zich op te eischen.

Langs den wettelijken weg van het Parlement bleef het Engelsche Volk weigeren den Ieren recht te doen en eerst toen bleek, dat langs dezen weg niets te bereiken viel, koos men dien van geweld en ontstonden de toestanden, welke wij thans in Ierland aanschouwen. Uit dit gezichtspunt alleen moet men de gebeurtenissen daar dan ook beschouwen en al kan men dan niet alles billijken wat daar geschiedt, heel veel wordt dan toch begrijpelijker. Het Fransche spreekwoord: Alles weten is veel vergeven, geldt ongetwijfeld ook hier.

Daarbij moet niet vergeten worden, dat veel wat wij omtrent Ierland te weten komen, gaat via Engeland en dat vooral Reuter wel zal zorgen, dat wij al die feiten zien door een Engelsche bril, m. a. w. sterk gekleurd. Niettemin kan men zonder overdrijving spreken van een Iersche tragedie.

De gebeurtenissen hebben thans zulk een ontzettende uitbreiding genomen, dat wij ons als het ware afvragen, wat wij nu nog zullen beleven? Want dat de hoogste climax reeds bereikt zou zijn, is niet te gelooven. Maar wanneer wij de verhalen lezen der laatste dagen over de moordpartijen welke van weerszijden hebben plaats gehad, vragen wij ons toch met angst en afgrijzen af, wat die climax, die onheilspellend nadert, ons zal brengen.

Lang zal deze ook niet meer uitblijven, want de Regeering verliest steeds meer en meer de macht over de „handhavers der orde". Moorden op militaire politie-agenten bedreven, worden onmiddellijk beantwoord door moorden op de burgers en het platleggen van woningen.

De Regeering staat machteloos tegenover de wandaden aan beide zijden bedreven, en een gouvernement, dat zich noch door de bewoners van het land, noch door zijn eigen onderhoorigen weet te doen eerbiedigen, heeft geen reden van bestaan meer. Aan beide zijden wordt de wet overtreden en wat nog erger is, zij die zijn gestuurd om de wetten te handhaven, breken haar en nemen hun toevlucht tot het ruwe geweld.

Deze nieuwe phase in den strijd tegen Ierland is natuurlijk niet zonder beteekenis, integendeel het is een feit van verre draagkracht en beteekent een nieuwe wending in de geschiedenis van het Engelsche gezag in Ierland.

Intusschen wordt de toestand hopeloos, want de weerwraak der Engelsche soldaten op onschuldige burgers, (want de schuldige krijgt men niet te pakken.) doet een haat ontstaan in de harten der Ieren, welke den weg verspert naar iedere toenadering. Ons land wordt nu toch verwoest, onze eigendommen beschadigd, onschuldig bloed stroomt, wij zullen nu zorgen, dat dit alles niet tevergeefsch is geweest. Zoo is de gemoedstoestand der Ieren op dit oogenblik. En wie weet, zal het oogenblik niet spoedig komen, dat uit het midden van die vlammenzee en naamloos lijden de vrijheid en onafhankelijkheid, voor Ierland geboren wordt?

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 3 **Januari 1919** t/m 30 **Juni 1919**, onder **No. 420 X** t/m **No. 501 Y** zal plaats hebben op Donderdag, den 25n November 1920 a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 13 November 1920.

De Voorzitter

8 C. S. GORSIRA.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

Voorbereidend Onderwijs.

Bij voldoende deelneming wordt zoo spoedig mogelijk op Curaçao een leergang geopend ter opleiding van leerkrachten voor het voorbereidend onderwijs. Gegadigden kunnen zich schriftelijk aanmelden bij ondergeteekende tot 5 December a.s.

Vereischten: minstens 15 jaar op 1 Januari 1921 en voldoend lager onderwijs genoten hebben.

Curaçao, 10 November 1920.

De Inspecteur van het Onderwijs,

H. MEERDINK.

VERLOOFD:

DE HEER

G. H. Gannister

MET MEJUFFROUW

Henriqueta Wallé.

3—3 Cur. November 1920.

